

Извештај Организационог одбора за обележавање јубилеја: Сто година Миланковићеве теорије о климатским променама

Организациони одбор за обележавање јубилеја „Сто година Миланковићеве теорије о климатским променама“ на Трећој седници одржаној 09. октобра 2020. године је анализирао реализације предвиђених активности за обележавање јубилеја „Сто година Миланковићеве теорије о климатским променама“ (објављене у књизи: *Théorie mathématique des phénomènes thermiques produits par la radiation solaire*) и предложио програм даљих активности.

Закључено је да се извештај о реализованим и планираним активностима достави члановима Научног одбора, домаћим институцијама-суорганизаторима јубилеја, а скарћена верзија суорганизаторима из иностранства.

Одбор је констатовао да је Удружење Милутин Миланковић, уз консултацију са истакнутим познаваоцима климатских промена и Миланковићевог дела као и са већим бројем научних и образовних институција из Србије, покренуло иницијативу да се овај јубилеј обележи у Београду одржавањем: (а) свечаног скупа (17. новембар) посвећеног Миланковићевом раду на развоју теорије о климатским променама и (б) научно-стручног скупа на високом експертском нивоу (18. новембар). Предвиђено је да позвани експерти на скупу изложе досадашња сазнања истраживања на основу дела Милутина Миланковића, обављених у последњих 100 година, дају препоруке за даље правце примењених истраживања и предузимање конкретних мера за ублажавање последица климатских промена и временских екстрема у наредном столећу.

Сем Удружења Милтин Миланковић, организатора манифестације, у реализацију програмских активности укључени су и Министарство заштите животне средине, као покровитељ, Центар за промоцију науке, као партнер, као и Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Институт за водопривреду „Јарослав Черни“, Грађевински факултет Београд, Математички факултет Београд, Рударско-геолошки факултет Београд, Физички факултет Београд, Шумарски факултет Београд и СО Инђија, као суорганизатори.

Осим институција из Србије, у организацији и реализацији активности у оквиру овог јубилеја предвиђено је и укључивање, као суорганизатора, и институција и истакнутих појединаца који се баве истраживањима у вези са Миланковићевим делом из Аустрије, где је Миланковић дипломирао и докторирао на Техничком универзитету у Бечу, из Мађарске, где је књига написана, и Француске, где је књига објављена. Координација са Француском се обавља преко универзитета *ENPC - Ecole des Ponts Paris Tech*, а са Мађарском преко института: *The Institute of Advanced Studies*. Нажалост, са Техничким универзитетом у Бечу није успостављен контакт.

Осим свечаног и научно-стручног скупа планиране су и пратеће активности које су требале да се паралелно дешавају у Београду, Бечу, Будимпешти и Паризу:

- Тематске изложбе и промотивна предавања;
- Радни састанци експерата из Србије, Аустрије, Француске и Мађарске;
- Трајно обележавање боравка и рада Милутина Миланковића у Бечу, Будимпешти и Паризу;
- Установљавање награде Милутин Миланковић;
- Откривање плоче о проглашењу Београдског универзитета за историјско место од значаја за развој физичких наука на основу радова Милутина Миланковића на теорији о климатским променама;
- Посета лесним профилима у Старом Сланкамену;
- Израда промотивног материјала; видео и издавачка продукција.

Нажалост, због настале ситуације у вези са епидемијом корона вируса дошло је до значајне редукције планираних активности, а од неких, већ договорених (радни састанци српских експерата са француским и мађарским експертима) се одустало.

До сада су реализоване следеће активности:

- Обезбеђено је покровитељство Министарства заштите животне средине Србије;
- Обезбеђено је учешће 27 позваних експерата из иностранстава и Србије у раду научно-стручног скупа, од којих су неки водећи светски експерти за климатске промене и познаваоци и следбеници дела Милутина Миланковића;
- Обезбеђен је закуп опреме и програмске подршке (софтвера) за укључивање учесника научно-стручног скупа и техничка подршка за одржавање скупа коришћењем платформе зум (*online platform Zoom*);
- Урађене су и учесницима послате инструкције за припрему рукописа радова и презентација;
- Формиран је Редакцијски одбор за припрему и издавање зборника радова;
- Урађено је репрезентативно репринт издање Миланковићеве књиге *Théorie mathématique des phénomènes thermiques produits par la radiation solaire*;
- Припремљена је за штампање српско-енглеска публикација др Стеле Филипи-Матутиновић: *Милутин Миланковић и његово дело из наукометријске перспективе*;
- Урађен је 20-то минутни документарни филм о Миланковићевом раду на развоју теорије о климатским променама за време његове интернације у Будимпешти (1914-1919). У току су припреме за титловање филма на мађарски, француски и енглески језик;
- Урађено је идејно решење за плочу о проглашењу Београдског универзитета за историјско место од значаја за развој физичких наука;
- Медијско представљање јубиларног скупа изузетно добро је реализовано у средствима информисања.

На основу процене стања у вези са епидемијом короне вируса, Организациони одбор предлаже да се свечани скуп одржи „уживо”, уз све мере предострожности, 17. новембра 2020. године у Ректорату Београдског универзитета, а *online* научно-стручни скуп 18. новембра 2020. године са координацијом из просторија Удружења Милутин Миланковић.

Предвиђено је да свечаном скупу присуствује 30 до 50 позваних гостију (представници државних органа, научних и образовних институција из Србије, суорганизатора из иностранства, и амбасада земаља учесника у раду научно-стручног скупа).

Планирано је да свечани скуп траје до два сата са следећим оријентационим програмом: свечано отварање, обраћање Ректора, обраћање представника Владе Србије, обраћање представника домаћих научних и стручних институција, обраћање представника међународних научних и стручних организација или представника амбасада земаља учесника, додела признања Удружења и откривање плоче о проглашењу Београдског универзитета за историјско место од значаја за развој физичких наука у згради Ректората.

Мр Славко Максимовић

Председник Организационог одбора